

som Uffødninger af den storpolitiske Kamp, som længe har været ført mellem de to Partier her i Landet og derved er ført ind mellem de to Ting i Rigsdagen, ere en Uffødning af den tilspidsede Form, som denne Kamp har antaget. Jeg vil henvise til Mørene 1882, 1883 og 1884, da Kampen stod paa Finansloven; det er jo overhovedet det, som særligt er Kendetegnet paa den politiske Kamp og den nuværende Stilling, det som har medført, at vi have haft provisoriske Finanslove i en længere Arrække, at Forholdet var det, at det andet Ting efter sin Opfattelse af Forsætningen søgte at tilvende sig Hovedindflydelsen eller rettere Gneindflydelsen paa Finansloven og at trænge Landstingets Indflydelse tilbage paa dette Punkt. Det var paa det Punkt, Kampen førtes, og det var dette Forhold, som affødte den provisoriske Finanslov i 1885, men jævnfides med denne Kamp og som en Uffødning af den foregik der udenfor Rigsdagen en Kamp, som paa forskellig Maade gav sig et uheldigt Udslag. Jeg skal henvise til de hyppige Spektakler, som foregik paa Bælgermøder i 1882 og 1883 og i Mørene der omkring, i Forbindelse med den saakaldte Riffelbevægelse, hvis Formaal saa aabenbart, som saadant overhovedet lader sig sige, sagdes at være det at skaffe en bevæbnet Magt her i Landet, som i fornødent Fald kunde tjene til Børn over for Mægtelsen af formentlige politiske Rettigheder, og til at tage Kampen op mod Regeringen. Man kan meget godt benægte dette, men det forholder sig saa. Det blev sagt, at Riffelmændene skulde til for at optage Kampen, men saa føjede man forsigtig til, saa vel med udvendige som med indvendige Hænder, men de indvendige Hænder vare naturligvis dem, paa hvem Eftertrykket lagdes, og de indvendige Hænder vare de, der — som det hed — vilde begynde en Revolution fra oven; det var mod Regeringsmagten, Bevægelsen var rettet. Jeg vil sige, at samtidig med den Kamp, som førtes her i Rigsdagen angaaende de to Tings Magtstilling, selv over for Grundloven, førtes der en bitter Kamp ude blandt Befolkningen; den førtes, som jeg anførte, med Spektakler paa Bælgermøder og med hele Riffelbevægelsen, som jo ogsaa gav sig Udslag i, at man begyndte at forskrive Rifler fra Udlandet. Omtrent samtidig med det første Finanslovsprovisorium affødte denne Bevægelse den saakaldte Riffellov, og Følgen deraf var, da Raabnene paa den Maade vare tagne dem, som tilfattede Uroligheder, af Hænderne, at der blev paa Møder rundt om i Landet ført en æggende

og ophidsende Kamp, der, om den end ikke tilfattede — hvad den sikkert gjorde for adskillige Agitatorers Vedkommende — at demoralisere Befolkningen, dog sikkert gjorde det. Det affødte igen det følgende Efteraar en hel Mængde Spektakelmøder, Historien i Holstebro og Spektaklerne her i September og Oktober Maaned, hvorefter vi fik de øvrige provisoriske Love. — Altsaa er det fuldstændig korrekt, naar jeg siger, at Gendarmerinstitutionen er et Led i den storpolitiske Kamp. Det, som denne først og fremmest drejede sig om, var Finansloven, men den Maade, hvorpaa Kampen er ført, har naturligvis affødt de øvrige provisoriske Love.

Naar det ærede 1ste Medlem for 6te Kredts (S. Pedersen) talte om, at man visnede, at man vilde visne denne Lov, er det ikke berettiget, thi Landstinget og det Udvalg, som har haft med den Sag at gøre, har vist, at det virkelig var deres Vilje og Ønske at faa sat noget andet i Stedet derfor; det viste sig ved det Forslag, som fremkom i 1889. Saa vil vel dertil det ærede Medlem svare: Ja, men nu i de følgende Aar. Ja, Sagen er den, at naar man først har gjort et Forsøg paa at slippe ud af den Uregelmæssighed, som man har faaet ved denne foreløbige Lov, og dette Forsøg er mislykkedes, er det grumme vanskeligt at vide, hvorledes man skal finde en ny Vej, og det maa i det hele taget indrømmes at være vanskeligt efter den Maade, hvorpaa den storpolitiske Kamp har udviklet sig. Man maa nemlig ikke tro, at det lader sig gøre paa den Maade, at vi sige: Ja, lad os se blot at komme ud over Gendarmerne, saa komme vi ogsaa ud over de andre Ting. Nej, de danne et sammenhængende Hele, og man kan derfor ikke sige, at man kan komme til en Overenskomst paa enkelte Punkter og lade de store Punkter ligge. Naar et Folk, Partierne i et Folk, og de to Kamre i en Rigsdag i saa lang en Arrække have ført en Kamp med hinanden, kommer man ikke ud af den ved at forhandle nogle enkelte Love og sige: De og de Love interessere vi os for, og saa lade de øvrige ligge. Man kan sagtens enes om de Foranstaltninger, som begge Partier finde ere stemmende med de Interesser, de forsøgte, men naar man skal komme til en Overenskomst efter en saa lang Kamp, maa der finde et fuldstændigt Opgør Sted, og det maa omfatte alt. Prøvestenen derfor er en ordinær Finanslov. Saa vi en ordinær Finanslov, komme vi ogsaa ud over det øvrige. Men saa vil man sige, at Hindringen for en ordinær Finanslov er de provisoriske Foran-